

บทบรรณาธิการ

การปรับเปลี่ยนแห่งยุคสมัยได้สร้างวิถีปฏิบัติใหม่ๆ ให้แก่ผู้คนในสังคม จากยุคหนึ่งที่เราต้องใช้ “มือหมุน” อุปกรณ์เพื่อใช้งาน เช่น การเปิดวิทยุ การใช้โทรศัพท์ ไปสู่อุปกรณ์ “นิ้วกด” ให้เครื่องมือเหล่านั้นทำหน้าที่ของมัน จนมาถึงยุคปัจจุบันที่ใช้เพียง “นิ้วสัมผัส” และ “เลื่อนนิ้ว” บนพื้นผิวของอุปกรณ์เพียงแผ่วเบาก็สามารถทำให้อุปกรณ์เหล่านั้นเปิดพื้นที่ให้เราโลดแล่นในโลกแห่งการติดต่อสื่อสารกับคนต่างพื้นที่ได้ เครื่องมืออุปกรณ์ที่เคยแยกหน้าที่ของการใช้อย่างชัดเจนว่าเป็นวิทยุ โทรศัพท์ โทรศัพท์ กล้องถ่ายรูป คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ปัจจุบันอุปกรณ์เหล่านั้นสามารถบรรจุอยู่ในเครื่องมือชนิดเดียว ที่สมัยนี้เรียกอุปกรณ์เหล่านี้ด้วยการเติมท้ายว่า “อัจฉริยะ” หรือ smart เช่น สมาร์ทโฟน เป็นต้น ที่น่าสนใจคือ อุปกรณ์เช่นนี้กลับมีอำนาจในการควบคุมและกำหนดพฤติกรรมของคนค่อนข้างสูงโดยที่คนเราก็มองข้ามที่จะยินยอมอยู่ภายใต้อำนาจนั้น เครื่องมือ “อัจฉริยะ” ซักจงให้คนเราต้องจ้องหน้าจอของมันโดยไม่รู้สึกรู้ส และอาจหลงลืมคนและสิ่งรอบข้างไปได้หลายชั่วขณะ นำมาสู่สังคมที่เราเรียกกันเล่นๆ แต่จริงจังว่า “สังคมก้มหน้า”

ความเปลี่ยนแปลงที่คืบเข้าสู่วงวิชาการที่กำลังทวีความรุนแรงและเข้มข้นขึ้นก็คือ “ความเป็นพหุแขนง” แห่งวิทยาการที่มักแยกออกเป็น “สาขาวิชา” หรือ discipline เริ่มมีบทบาทน้อยลง แต่ความ “หลากหลาย” วิทยาการ (Multidisciplinary/ Interdisciplinary) กลับเพิ่มบทบาทมากขึ้น วิทยาการที่หลากหลายย่อมตอบโจทย์คนยุคสังคมก้มหน้าได้ชัดเจนกว่า องค์ความรู้และการศึกษาวิจัยยุคใหม่จึงต้องอาศัยวิทยาการที่หลากหลายเหล่านี้

วารสารศิลปศาสตร์ก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่ช่วยตอบโจทย์ความหลากหลายวิทยาการ บทความที่ดีพิมพ์ในวารสาร ล้วนเลือกสรรมาเพื่อช่วยเสนอคำตอบในหลายมุมมอง ในฉบับนี้ มีบทความแสดงให้เห็นความร่วมมือกันในการทำงานวิจัย มีบทความแสดงให้เห็นความร่วมมือกันระหว่างชุมชน มีการใช้องค์ความรู้เชิงบูรณาการ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะใด บทความเหล่านี้เป็นหลักฐานชั้นดีที่ทำให้เราเห็นว่า การเปิด “พหุแขนง” ความรู้จะทำให้เราได้ความรู้และความคิดเพิ่มขึ้น แม้สังคมจะก้มหน้า แต่ความรู้และความคิดที่ได้จากวารสารศิลปศาสตร์นี้ จะช่วยกระตุ้นให้เรา “เงยหน้า” และ “เหลียวซ้ายแลขวา” มากขึ้น

เราจะไม่ “กั๊กหน้า” สยบยอมกับความรู้ที่คับแคบ จำกัด และปิดกั้น แต่จะ “เปิดหน้า” วารสารนี้อ่านเรื่องราวต่างๆ แล้ว “เงยหน้า” ถามตัวเอง และ “หันหน้า”คุยกับคนรอบข้างว่า เราจะอยู่ในโลกยุคนี้ให้คุ้มค่าได้อย่างไร

ขอให้ทุกท่านเพลิดเพลินกับวารสารฉบับนี้ หากท่านผู้อ่านมีความรู้และความคิดที่จะ แลกเปลี่ยน ทางคณะทำงานวารสารศิลปศาสตร์ยินดีเปิดพื้นที่ให้ปะทะสังสรรค์ในเชิงวิชาการ อย่างเปิดกว้าง ทั้งนี้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางความรู้และความคิดที่แข็งแกร่งให้กับคนในยุคกั๊กหน้าที่จะ “ไม่กั๊กความคิด” อยู่ในสังคม.

จันทิมา อังคพณิชกิจ
บรรณาธิการประจำฉบับ